

مرتضی الویری در گفت و گو با «ایران» مطرح کرد

جای خالی تعامل در بهارستان

تصمیم سازی های ملی گفت و گوی بیشتری می طلبد

مهرآور خوارزمی
خبرنگار

هماهنگی از جمله مؤلفه هایی است که در هر سازمان و نظامی در زمره مؤلفه های مؤثر در بهبود عملکرد به حساب می آید. طبیعتاً در شرایطی که کشور با مشکلات اساسی متعدد مواجه است توقع چیزی جز هماهنگی بیشتر نیست. خواستی که این روزها به دلایل متعدد ازجمله غلبه رقابت های سیاسی بر تصمیم گیری ها کمتر اجابت می شود.

مرتضی الویری فعال سیاسی که در فهرست سوابق اش مسئولیت هایی همچون سه دوره نمایندگی مجلس، سفیری ایران در اسپانیا و ریاست سازمان مناطق آزاد تجاری، مسئولیت شهرداری تهران و سمت فعلی اش در شورای عالی استانها دیده می شود در گفت و گو با «ایران» با اشاره مصداقی به روند تصویب قانون «اقدام راهبردی برای لغو تحریم ها» در مجلس به نقد همین ناهماهنگی پرداخته است.

■ **انسجام و هماهنگی میان نهادهای حاکمیتی به عنوان یکی از مؤلفه های تأثیرگذار در حل مشکلات پیش روی کشور بارها از سوی کارشناسان مورد تأکید قرار گرفته است. وضعیت حال حاضر کشور را از این منظر چگونه ارزیابی می کنید؟**

متأسفانه از این حیث در وضعیت مناسبی قرار نداریم و اتفاقاً یکی از مصادیق بارز این ناهماهنگی در جریان اخیر تصویب قانون «اقدام راهبردی برای لغو تحریم ها» در مجلس بروز پیدا کرد. با بضاعت کمی که در حوزه دیپلماسی داریم و با اطلاعاتی که از وضعیت اقتصادی کشور وجود دارد باید بگویم که به شخصه از آنچه انجام شد بشدت متعجب شدم. نحوه مواجهه ما با تحریم های آمریکا پس از تصمیم ترامپ به خروج از برجام و آنچه تحت عنوان صبر استراتژیک انجام شد با اذعان به این واقعیت انجام شد که دشمنان ایران تلاش داشتند در مقاطع مختلف و به صورت مستمر شرایط را به سمتی بکشانند که ایران را به خروج از برجام مجاب کنند. مشخص بود که اتخاذ چنین تصمیمی از سوی ایران می توانست به سادگی موجبات بازگشت تحریم های سازمان ملل علیه ایران را در نیز فراهم آورد و هیچ عوارض حقوقی و امتیاز منفی نیز برای طرف های این توافق در عرصه بین المللی نداشته باشد. با همین نگاه بود که ایران گرچه تعلیق گام به گام بخشی از تعهداتش را در واکنش به بدعهدی کشورهای اروپایی در قبال برجام انجام داد اما از انجام اقدامی که به معنای خروج کامل از توافق تلقی شود اجتناب کرد.

خب در کنار آن سیاست، تحولات

رخ داده در انتخابات ریاست جمهوری آمریکا و رای آوردن فردی که بازگشت به برجام را در زمره یکی از سیاست های خود اعلام کرده بود به معنای آن بود که شانس احیای این توافق به وجود آمده و موقعیتی برای جمهوری اسلامی ایران فراهم شده که بتواند حق از دست رفته اش را باز پسبستاند و سختی ناشی از ظلم تحریم فراگیری را که بر ملت ایران روا شده از دوش مردم بردارد. این است که در آستانه تحقق چنین شرایطی چرایی تصویب این قانون سؤال برانگیز می نماید.

بویژه سقوت زمان دو ماهه ای که برای اجرای این قانون در نظر گرفته شده با منطق پیش بینی تحولات بین المللی که پیش رو است، سازگار نیست. بویژه آنکه انجام اقدامات هسته ای که در این قانون الزامی دانسته شده که به نحو واضحی به معنای خروج از برجام است. این یعنی ما اقدامی را که طی نزدیک به سه سال گذشته به هر ترتیب از انجام آن خودداری کرده ایم درست در آستانه به وجود آمدن شرایط حل مسأله انجام دهیم. به دلیل وجود همین تعارض است که به باورم این قانون یکی از جلوه های بارز ناهماهنگی در مسیر حرکت بر مدار سیاست های کلی نظام است و باید امیدوار بود که در وقت ضرورت توسط مقام های عالی نظام از خسارت آفرینی آن جلوگیری شود.

■ **یکی از توجه هایی که در ماجرای تصویب این قانون به نحوی مطرح شده است، ایجاد فشار با هدف افزایش قدرت چانه زنی دستگاه دیپلماسی کشور در مذاکرات احتمالی است. توجهی که در جریان مذاکرات هسته ای نیز مطرح می شد، آیا می شود به تصویب این قانون**

که اقداماتی را الزامی کرده و ضرب الاجل نیز تعیین کرده چنین نگاهی داشت و آن را موجه دانست؟

به شخصه چنین نگاهی را قبول ندارم. همانند که خیلی از مواقع فشارها می تواند غیرمنطقی و مخالف سیاست کلی نظام و در عمل نیز مسأله آفرین و مشکل زا باشد. شما نگاه کنید به اتفاقی که در جریان حمله به سفارت عربستان رخ داد. در آن مقطع عربستان به دلیل اعدام همزمان شیخ نمر و دهها فرد دیگر از اتباع خود می توانست زیر بار فشارهای بین المللی قرار بگیرد و کمابیش هم، چنین توجهاتی به اقدام ضد حقوق بشری عربستان جلب شده بود و ایران می توانست با همان رویه از خون به ناحق ریخته شده شیخ نمر دفاع کند و در جهت احقاق حق قدم بردارد؛ اما یک کارسنجیده یعنی حمله به سفارت عربستان فضا را ۱۸۰ درجه تغییر داد و فضای بین المللی علیه ایران و به نفع عربستان شکل گرفت. در مورد برجام هم همین رویه تکرار شد. وقتی ما مذاکره نفیسگیر به سرانجام رسید و توافق نسبتاً برد- بردی شکل گرفت توقع نمی رفت برخی اقدامات تحریک کننده انجام شود یا اعلام شود که سرمایه گذاران آمریکایی حق ایران را ندارند یا ماجرای دستگیری چند ساعته ملوانان آمریکایی پیش بیاید و آن نمایش گرداندن نمادهایی از آن سربازان در مراسم ۱۳ آبان برگزار شود. آن مسائل مواردی بود که فضای درونی آمریکا را مستعد ظهور و پیروزی فرد نامتعادلی به نام ترامپ می کرد که نه تنها به ضرر ایران که به ضرر جامعه جهانی عمل کرد. من نمی خواهم بگویم که این مسائل عامل و دلیل اصلی برای روی

کار آمدن ترامپ بود، ولی تأثیر داشت. بنابر این حرکت های سنسجیده ممکن است نتایج زیانباری برای کشور ایجاد کند ولو اینکه با حسن نیت انجام شده باشد. درباره اجرای این قانون هم به شخصه عمیقاً نگرانم و فکر می کنم در شرایطی که مردم با سختی ها و دشواری های چندجانبه ناشی از تحریم بین المللی، شرایط کرونایی و ضعف های مدیریتی مواجهند باید کسانی که مسئولیت برعهده دارند اعم از نمایندگان مجلس و مسئولان دولت و نهادهای تأثیرگذار کشور هوشیارانه تر عمل کنند.

■ **شما سابقه سه دوره نمایندگی مجلس را داشته اید و در مقاطع مختلف با مسأله تقنین در موضوعات خطر کشور مواجه بوده اید. آیا می توان به اعتبار استقلال نسبی نهاد مجلس در امر قانون گذاری و تبدیل طرح های خود به قانون البته پس از تأیید شورای نگهبان، از روالی که در تصویب این قانون طی شده دفاع کرد؟**

بدون تردید باید گفت که در تدوین همه قوانین آنچه می تواند یک قانون را اثربخش تر و اجرایی تر کند بهره گیری مجلس از نظرات کارشناسی و تعامل با نهادهای اجرایی مرتبط است. خب از این حیث چنانکه اعلام شده با لغو نشست پیش بینی شده با وزارت امور خارجه عملاً مجلس نظر کارشناسی یکی از مهمترین نهادهای مرتبط را نادیده گرفته و در مورد شورای عالی امنیت ملی هم گویا به دریافت نظرات مشورتی در کلیات و نه در مورد جزئیات و البته آنهم با دبیرخانه شورا اکتفا شده است.

اما فارغ از این مسأله به رویه و روند طی شده برای تصویب این قانون نیز ایراداتی وارد است. اینکه طرحی با قید دو فوریت در مجلس بررسی شود مربوط به مواردی است که به فوریت ضررو زیان جدی متوجه کشور باشد یا بیم آنکه موقعیت طلایی از دست برود. در مورد برجام و حفظ حقوق هسته ای ایران و نیز موضوع تحریم ها اگرچه خسارات بسیاری متوجه کشور شده است اما قرار گرفتن در شرایطی که پیش بینی می شود طی دو یا سه ماه آینده بتوان به سمت حل مسأله حرکت کرد آن شرایط اضطرار را منتفی می کند و برعکس مؤید آن است که می شود اندکی دیگر صبر کرد و اگر هیأت حاکمه آتی آمریکا برخلاف وعده های انتخاباتی اش به عهدشکنی برجامی خود ادامه داد تصمیم لازم را گرفت. با این وصف به نظرم طرح مذکور فوریتی نداشت. موضوع دیگری که می توانست در جریان تصویب این قانون مطرح باشد بی توجهی به بار مالی صدها میلیارد دلاری است که می تواند بر دوش دولت و کشور بگذارد. این در حالی است که تصویب قوانینی که هزینه پیش بینی نشده بر دولت تحمیل کند و یا موجب تقلیل درآمدها شود

با اشکال قانونی مواجه است و شورای نگهبان می توانست بر اساس همین تبعات با آن مخالفت کند. اما نه تنها مخالفتی نشد بلکه با کمال تعجب در یک فرصت چندساعته و بدون مشورت با صاحب نظران اقتصادی ایراد جزئی گرفته شد و بلافاصله با رفع آن ایراد جزئی مصوبه به تأیید رسید.

■ **تحلیلتان از تعیین مجازات کیفری به عنوان ضمانت اجرایی این قانون چیست؟**

این هم پدیده جدیدی است که در تاریخ تقنینی و قانون گذاری کشور بی سابقه است، زیرا اگر بنا بود چنین مجازات ها یا خط و نشان کشیدن هایی جزئی از قانون گذاری باشد باید در هر قانون و طرحی شاهد آن می بودیم. مسلم است که به هر حال مصوبات قانونی باید اجرا شوند. اما ضمانت اجرایی مصوبات دستگاه نظارتی هستند که برای نظارت بر اجرای دقیق قوانین پیش بینی شده اند. ادبیاتی که در قانون «اقدام راهبردی برای لغو تحریم ها» به کار رفته در نظام قانون گذاری کشور سابقه نداشته است.

■ **مواقع متعددی در کشور مشاهده بر سر کار بودن مجلس و دولت غیرهمسو بوده ایم. در مقایسه ای تاریخی با ادوار گذشته آیا باید چالش هایی که وجود دارد را عادی تلقی کنیم یا سویه متفاوتی را در این دوره شاهد هستیم؟**

اختلاف نظر بین قوای سه گانه همیشه بوده و برخی از مواقع هم اختلاف نظر ها به جاهای تندی رسیده است. به طور مثال برخورد تندی که بین آقای لاریجانی به عنوان رئیس مجلس و آقای احمدی نژاد اتفاق افتاد و به دولت آقای احمدی نژاد و اعتراض

رئیس مجلس وقت از مواردی است که فراموش نمی شود. به نظرم در این دوره هم موارد متعددی بوده است که رویکرد مجلس و مصوبات آن نه تنها در تعارض با رویکرد دولت بلکه حتی در مواجهه با دستگاه قضایی و شورای عالی امنیت ملی قرار گرفته است. به طور مشخص در مصوبه اخیر مجلس می توان چنین تعارضاتی را مشاهده کرد. مجلس در موضوعی قانون گذاری کرد که موضوعی فراقوه ای تلقی می شود و به طور اخص شورای امنیت و بالاتر از آن شخص مقام معظم رهبری در آن ذی مدخل اند. چرایی اینکه مجلس طرحی را از تصویب بگذراند که موضوع آن قبلاً در حوزه تصمیم مستقل مجلس تعریف نشده از جمله سوالات مطرح است.

■ **فارغ از ماجرای این قانون چه راه مؤثری برای افزایش هماهنگی میان نهادهای مختلف کشور و به طور مشخص مجلس و دولت می توان پیشنهاد کرد؟**

یک راه مؤثر این است که علاوه بر جلسات رسمی و قانونی ارتباطات بیشتری بین سه قوه و نمایندگان مجلس و شوراها وجود داشته باشد. تبادل نظر بیشتر و گفت وگوهای مفصل تر می تواند تطبیق بیشتری میان گرایش ها و نظرات متولیان نهادهای مختلف ایجاد کند و به هماهنگی بیشتر در تصمیم گیری ها منتهی شود. این پیشنهادی است که سال ها است تحت عناوین مختلف همچون ایده گفت وگوی ملی مطرح شده اما متأسفانه تحقق نیافته است. اگر چنین گفت وگویی شکل می گرفت قطعاً شاهد چالش ها و تصمیم گیری های متعارض کمتری بودیم و تصمیم گیری های مربوط به سیاست خارجی یا پشتوانه قوی تر و اثرگذارتری انجام می شد.

■ یکشنبه ۲۳ آذر ۱۳۹۹
■ سال بیست و ششم
■ شماره ۱۵۷۵

جزئیاتی از همایش تجاری ایران-اروپا

«**خبراول اینکه**، پایگاه اطلاع رسانی همایش تجاری ایران-اروپا با انتشار اطلاعاتی اعلام کرد که سفرای آلمان، اتریش، ایتالیا، فرانسه و به علاوه سردبیر دیپلماسی روزنامه گاردین در پتل مربوط به سفرا که روز ۱۴ دسامبر (۲۴ آذرماه) برگزار می شود، شرکت خواهند کرد. به گزارش ایستا، همایش تجاری ایران-اروپا قرار است روزهای ۲۴ تا ۲۶ آذرماه سال ۱۳۹۹ به صورت ویدئو کنفرانس برگزار شود. بنابر گزارش پایگاه اطلاع رسانی همایش تجاری ایران-اروپا، در پتل مربوط به سفرا درباره روابط تجاری و سیاسی دو طرف و ادامه نقش اروپا در توسعه اقتصاد ایران همزمان با دیگر شرکا همچون چین بحث و رایزنی خواهد شد. همچنین در این اطلاعیه آمده است: این پتل فرصتی است برای شرکت های ایرانی و اروپایی تا نظرات سفرا در این زمینه را بشنوند و درک بهتری از ماهیت تعهد اروپا به توافق هسته ای و حفظ روابط تجاری با ایران پیدا کنند. سازمان توسعه تجارت با همکاری مرکز بین المللی (ITC) و با حمایت اتحادیه اروپا، همایش تجاری ایران-اروپا (Iran-Europe Business Forum) را باهدف ایجاد بستر لازم برای همکاری های تجاری، علمی و فناوری در جهت افزایش صادرات غیرنفتی ایران به اروپا برگزار می کند. رویدادهای اصلی سه روزه این همایش شامل نشست های تخصصی در زمینه مباحث مرتبط با روابط اقتصادی و تجاری ایران و اروپا و همچنین پتل های اختصاصی درخصوص استراتژی ملی صادرات در زمینه بخش های صنعتی از جمله قطعات خودرو، اقلام پتروشیمی، بخش های کشاورزی شامل گیاهان دارویی، میوه و سبزی و بخش های خدماتی گردشگری و خدمات (ICT) است.

چمران: مردم در انتخابات به نظامیان حرفه ای روی خوش نشان نمی دهند

«**خبر دیگر اینکه**، مهدی چمران، از چهره های اصولگرا درباره ورود نظامیان به انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰ گفت: دوتوع نظامی داریم، گروهی شغلشان نظامی گری است و نظامی حرفه ای هستند و گروه دیگر هم که در دوران دفاع مقدس حضور داشتند، رشد کردند و فرمانده شدند و در مقطعی صلاح دیدند از فضای نظامی گری خارج شده و به مردم و جامعه خدمت کنند. به گزارش ایرنا، وی افزود: برداشت من این است کسی که نظامی حرفه ای است اگر بخواهد وارد مسائل سیاسی شود مردم زیاد روی خوشی به او نشان نمی دهند. چمران درباره احتمال حمایت اصولگرایان از نامزدی «سعید محمد» رئیس قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا در انتخابات هم گفت: نمی توان گفت که از او حمایت می شود یا خیر، ولی برداشت من این است که شناخت جامعه نسبت به او کم است و تا شناخت ایجاد شود زمان می برد.

واکنش امریکا به مصوبه بر جامی مجلس

«**دست آخر اینکه**، مایک پمپئو، وزیر خارجه امریکا در واکنش به مصوبه برجرامی اخیر مجلس کشورمان در بیانیه ای مدعی شد که هدف از مصوبه مجلس شورای اسلامی برای افزایش غنی سازی ارباب جامعه بین المللی است. به گزارش مهر، وزیر خارجه امریکا در ادامه ادعاهای خود افزود: ایران درباره اینکه چرا نیاز به غنی سازی اورانیوم در این سطح (۲۰ درصد) دارد هیچ توجیه فنی منطقی ارائه نکرده است. پمپئو ادعا کرد: کاهش همکاری ایران با آژانس بین المللی انرژی اتمی اقدام تنش زای خطرناکی است که تهران را به دستیابی به سلاح هسته ای نزدیک می کند. از سویی دیگر «جیمز کرولی» مقام وزارت خارجه انگلیس گفت: «اگر ایران درخصوص برجام جدی است، نباید قانونی را که اخیراً به تصویب پارلمان این کشور رسیده و گام های بیشتری در جهت نقض برجام برمی دارد، اجرایی کند.»

سرویس های دوره ای

حفظ سلامتی خودرو

انجام سرویس های دوره ای در نمایندگی های مجاز ایران خودرو مطابق با دفترچه راهنمای گارانتی خودرو تضمینی برای حفظ سلامت و کارکرد مطلوب خودرو است.

www.isaco.ir

بیانیه هشدار آمیز نمایندگان ادوار خطاب به نمایندگان مجلس یازدهم:

مصوبه مجلس باز کردن گره تحریم را دشوار تر می کند

منتجر شده و با ایجاد محدودیت برای دولت برداشتن گام های اساسی و منطقی را با دشواری بیشتر روبه رو می کند همان تکتکی که در سخنان آقای روحانی نیز بازتاب داشت. در بند دیگری از این بیانیه آمده است: بازگشت به برجام و کاهش تحریم ها و تلاش برای حل مشکلات بین کشورهای منطقه و کاهش تنش بین ایران و آمریکا در راستای منافع ملی است و نباید این مهم کم اهمیت جلوه داده شود. معنای استقلال بهره گیری از همه فرصت ها برای پیشرفت و توسعه پایدار است. انتظار ما به عنوان بخشی از جامعه

گروه سیاسی/ نمایندگان ادوار مجلس در بیانیه ای به مصوبه ضد برجرامی مجلس یازدهم واکنش نشان داده و در بیانیه ای ۷ بندی تأکید کردند: در حالی که اسرائیل و کشورهای عربی منطقه نگران بازگشت امریکا به برجام و کاهش فشار بر ایران هستند رفتار مجلس در تصویب قانونی زیر عنوان: اقدام راهبردی برای لغو تحریم ها؛ درحالی که ایران با کاهش تعهدات درمیدان عمل گام های معنادار برداشته و بازگشت به تعهدات برجرامی را با انجام تعهدات برجرامی سایر کشورها گره زده است، نوعی کج سلیقه گی سیاسی تلقی می شود.

به گزارش جماران، نمایندگان ادوار در ادامه این بیانیه تأکید کردند که این قانون بدون توجه به واقعیت های میدانی تدوین و تصویب شده است و به همین دلیل بسیاری این تصویب ناپهنگام را ناشی از رقابت های سیاسی داخل کشور و تلاشی برای ناکارآمد کردن بیشتر دست اندرکاران سیاست خارجی و بهره برداری های جناحی می دانند. این مصوبه نه تنها گره ای از مشکلات تحریمی باز نکرده، بلکه به مشکل تر شدن باز کردن گره های تحریمی

هر دو کشور پدید آورد که ترامپ با رفتار غیرمعمول و خروج از برجام و تحریم های بی سابقه این فرصت را از ایران و جامعه جهانی گرفت.

آنان با اشاره به نتیجه انتخابات ریاست جمهوری آمریکا گفتند: روی کار آمدن بایدن فرصتی تازه است که همانند سایر فرصت ها تکرار نشدنی است. غم اکنون فرصتی برای راستن از مشکلات بین دو کشور و در راستای منافع هر دو طرف فراهم آمده است مردم امریکا در یکی از سخت ترین رقابت ها دست به انتخابی معنادار زده و یکی از مشکلات را از سر راه برداشته اند. آنها با فرصتی که پدید آورده و با پیامی معنادار همه جانبه گیری را بر از دست دادن زمان حرکت کرده و با تلاشی فراتر از رفتارهای هیجانی و شعارهای تند اقدامات عملی را به سرعت سامان داده و با پرهیز از فرصت سوزی از تهدیدها کاسته و راه را برای حل مشکلات هموارتر کنند. در بند پایانی این بیانیه تأکید شده: در سال های پس از انقلاب همواره عدم آمادگی یک طرف برای کاهش تنش ها بین ایران و آمریکا فرصت های بسیاری را از دو طرف گرفته است. برجام فرصتی برای